

MICHAEL KUYUCU

michael@michaelshow.net

Kitap toplatan Tarkan

2001 yılında Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. N. Aysun Yüksel, Türkiye'nin mega starı Tarkan'ı bir yıldız olgusu bağlamında değerlendiren bir kitap yazdı. Kitap Chiviyazıları Yayınevi tarafından yayınlandı. Dünya üzerine sanatçılar ve müzik üzerine en az yayını olan ülke olduğumuzu düşünen biri olarak bu kitabı heyecanla satın aldım, inceledim ve darısı diğer tüm sanatçıların başına diyerek mutlu oldum.

Daha sonra basında Tarkan'ın bu kitaptan rahatsız olduğunu ve kitabı toplatmak istediğini öğrendik. Daha sonra 'şöhret ve şahsiyetine saldırıda bulunduğu' iddiasıyla kitabın yasaklanmasını da talep eden **Tarkan** 'ın başvurusu üzerine kitap İstanbul 11. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin aldığı bir kararla toplatıldı.

Bu konuyu onur meselesi haline getiren yayınevi ve kitabın yazarı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) başvurarak hakkını aradı. Bu hak savaşı geçtiğimiz günlerde sonuçlandı ve AİHM yerel mahkemenin 'kitabın yasaklanmasıyla ilgili hukuki gerekçelerini ortaya koymadığını' belirterek, yasaklama kararından sonra yayınevi lehine ortaya konan bilirkişi raporlarının dikkate alınmadığı için kitabın iki yıl sekiz ayı aşkın süreyle yasaklı kaldığını açıkladı. AİHM buna ek olarak aldığı kararla Tarkan hakkında yazılan bu kitabı toplatılan Türkiye'yi ifade özgürlüğünü hukuka aykırı şekilde kısıtladığı için mahkûm etti ve yayınevini 3 bin Avro'luk tazminat ödemeye mahkûm etti.

Türkiye'de kitap toplatılan yılların çok geride kaldığını sanıyordum, nice cuntalar, nice diktatörler geldi geçti... Nice kitaplar yakıldı bu memlekette... Ben bu olayların 1980 ile beraber tarihe gömüldüğünü sanıyordum, meğerse yanılmışım, milenyumda bile Türkiye'de kitap toplatılıyormuş.

Yaşanan bu olay hem Türkiye adına hem de Tarkan adına büyük bir talihsizliktir. Avrupa'da sürekli 'ifade özgürlüğünün kısıtlandığı' bir ülke olduğu olgusu ile gündeme gelen Türkiye'nin bir kez daha bu suçlama ile karşı karşıya kalması üstelik ceza alması ülke adına ciddi bir üzüntüdür. Bu olay bir sanatçı yüzünden, yani kamuya hizmet etmekle yükümlü olan toplum kültürünün gelişmesi konusunda da sorumlu olan bir meslek dalı mensubu yüzünden oldu ki, bence bu da büyük ve ayrı bir talihsizlik. Sanatçılar bir toplumun kültürüne katkıda bulunmak zorundadırlar, bu sorumluluk pavyon şarkıcısından tutun da mega star konumunda olan sanatçıya kadar herkese aittir. Tarkan geniş kitlelere mal olmuş bir sanatçı, Avrupa kıtasında en fazla tanınan Türk sanatçılarından biri, onun kitap toplatılması bence onun adına talihsiz bir durum.

Hakkında bir suçlama veya yüz kızartıcı bir ifade olsaydı direk yayınevi veya yazarıyla temasa geçebilir, onun düzeltilmesini talep edebilir, müzakerelerde bulunabilirdi, ille de hukuki yollara başvuracaksa da düzeltme talebi ile başvurabilirdi. Kim ne derse desin direk kitap toplatma bir sanatçıya yakışmaz. Hele Tarkan'a hiç yakıştıramadım. Onu en son Kral TV'nin ödül töreninde seslendirdiği son single şarkısında görmüştüm. Orada da kimseye görünmeden şarkısını söyleyip hırsız gibi ortalıktan kaybolmuştu. Bu onun genel stratejisi, zaten onu mega star yapan da onun sık sık kullandığı bu esrarengizlik stratejisi oldu.

Tarkan'ın başından geçen bu olay bana göre onun marka kimliğine zarar verdi. AİHM'in bu kararı ile beraber Türkiye'nin Mega Star'ı Tarkan da maalesef kitap toplatılan yasakçı zihniyetin içine girmiş oldu. Bu iş burada mı kalır? Hayır kalmamalı! Tarkan'ın bu konuyu ciddiye alması ve bu 'yasakçı sanatçı' konumundan kurtulması için bir şeyler yapması gerekiyor, yoksa Türk müzik tarihinde kitap toplatılan ve bu sebepten dolayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nden Türkiye'ye ceza aldırılan ilk ve tek sanatçı olarak kalacak ki, bu bir sanatçıya yakışmaz.